

Het voorproefje van de Geest

Preek over Romeinen 8:23

Te lezen: Romeinen 8: 12-27

Kinderen van God zijn mensen die het beste altijd nog vóór zich hebben. Ook wanneer zij feest vieren kunnen zij zeggen: ‘Het mooiste komt nog!’ Dat is eigenlijk best bijzonder. Feesten zijn meestal hoogtepunten in het leven waarna het weer stijl bergafwaarts gaat naar de vlakke van de alledaagsheid. Wanneer op je verjaardag, ’s avonds laat de laatste gast is vertrokken en je ruimt de vuile kopjes en gebakshoteltjes op, zeg je tegen jezelf: ‘Dat hebben we weer gehad!’ Wanneer een man en een vrouw hun 25-jarige bruiloft gevierd hebben zeggen ze bij de nachtzoen tegen elkaar: ‘t is mooi geweest; ’t is heel fijn geweest!’ Ik ken eigenlijk maar één feest waarop je aan het eind kunt zeggen: ‘Het is mooi geweest, maar het mooiste komt nog.’ Dat is een verlovingsfeest. Op hun verlovingsfeest kunnen pas-verloofden tegen elkaar zeggen: ‘Het is geweldig vandaag. Maar het mooiste komt nog. De bruiloft ligt nog voor ons!’

Verleden week vierden we Pinksteren. Je kunt het pinksterfeest vergelijken met een verlovingsfeest. Pinksteren is een groot feest, vooral omdat het de Geest ademt van het nog grotere dat gaat komen. Dit is de Heilige Geest: De Geest van het grotere dat komen gaat. Je kunt de Heilige Geest vergelijken met een verlovingsring. Wanneer Jezus Christus op de Hemelvaartsdag terugkeert naar zijn vader, zegt Hij tegen de discipelen: ‘Ik zal met u zijn tot aan de voleinding der wereld’. En met Pinksteren geeft Hij hen iets dat deze woorden onderstreept en waar maakt. Met Pinksteren geeft Hij hen de Heilige Geest. De Geest kun je vergelijken met een verlovingsring die een man een meisje schenkt. ‘Ik zal je trouw zijn’. En als zegel en onderpand van die trouw schuift hij haar een ring aan de vinger. Dat is de Heilige Geest: Zegel en onderpand van de trouw van Christus, die met zijn volgelingen is tot aan de voleinding der wereld. In Romeinen 8: 23 noemt Paulus de Heilige Geest ‘de eerste gave’. Een verloving is een band tussen een jongen en een meisje, die een eerste verwerkelijking is van de latere huwelijksband. Zo is de Heilige Geest de eerste verwerkelijking van de gemeenschap tussen Christus en de gelovigen, tussen Christus en zijn gemeente, die bij Christus’ wederkomst volledig zal worden.

De Heilige Geest is de eerste gave van de toekomst met Christus. Het is de voorsmaak van de toekomst. Zoals dat met een voorproefje gaat: het smaakt naar méér. De Geest als ‘eerste gave’ wekt het verlangen naar het volledige bezit. Zoals een verlovingsring, verloofde mensen doet uitzien naar de bruiloft, zo doet de Geest christenen uitzien naar Christus’ wederkomst en naar de oprichting van het Rijk van God. Laat ik het zo zeggen: De Geest zingt in een christen het liedje van verlangen. Op de laatste bladzijde van de bijbel staat de tekst van dit lied. In Openbaringen 22: 17 lezen we: ‘De Geest en de bruid zeggen: Kom!’ Dit is het werk van de Geest. De Geest zingt in ons het liedje van verlangen. Als de Geest dat lied in je zingt, stem je er mee in.

Samen met de Geest zingt de gemeente: 'Kom Heer Jezus, kom spoedig!' Kom voor de tweede maal op aarde om uw werk af te maken. Kom en schenk ons het volkomen leven op de nieuwe aarde. Kom en richt het bruiloftsfeest aan.

Ook Paulus schrijft over het verlangen dat de Heilige Geest wekt in een kind van God. Hij schrijft in Romeinen 8, dat de Geest Gods kinderen doet zuchten: 'Wij die de Geest als eerste gave ontvangen hebben, zuchten bij onszelf in de verwachting van het zoonschap.' Nu wordt er ongetwijfeld heel wat door mensen gezocht en gesteund. Maar zuchten en zuchten is twee. Je kunt zuchten uit pure wanhoop. Als je het helemaal niet meer ziet zitten. Als je aan het eind van je krachten bent. Als je in een donker, peilloos diep gat in je leven kijkt. Dat is een zuchten dat voortkomt uit de ervaring van het gemis, van de leegte. Zulk zuchten gaat vaak over in vloeken. In verloochening van God. En in zelfvervloeking. De Heilige Geest wekt een ander zuchten in de mens. Een zuchten dat niet voortkomt uit de ervaring van een leegte, maar uit de ervaring van een ongelofelijke rijkdom, een zuchten dat geboren wordt uit de eerste ervaring van het toekomstige leven met Christus.

We kunnen ons dat toekomstig leven niet concreet en levensecht genoeg voorstellen. Het is lichamelijk. Paulus schrijft: 'Wij, die de Geest als eerste gave ontvangen hebben, zuchten bij onszelf in de verwachting van het zoonschap: de verlossing van ons lichaam.' Er staat niet: 'de verlossing uit ons lichaam'. Maar: 'de verlossing van ons lichaam'. Wanneer de Geest in je woont, woont Hij ook in je lichaam, je lichaam is dan een tempel van de Heilige Geest. Een mens die de Geest ontvangen heeft, mag nooit over zijn lichaam spreken als over een 'tijdelijk omhulsel', dat er dus eigenlijk niet toe doet. Als God u de Heilige Geest schenkt, is uw lichaam- uitgerekend uw lichaam! - zwanger van Gods toekomst. Dus is uw lichaam zwanger van het toekomstige opstandingslichaam. De Geest heeft dan in uw lichaam de eerste kiemen gezaaid van het nieuwe lichaam dat u bij Christus' komst zult ontvangen. Zonder Geest is het onmogelijk dit lichaam naar waarde te schatten, zeker wanneer je met de vergankelijkheid ervan wordt geconfronteerd.

Als je zonder de Geest van God door de zalen van een ziekenhuis loopt, of van een revalidatiecentrum, dan kun je vloeken vanwege alles wat je aan lichamelijke onvolmaaktheid en hopeloosheid ziet. Ik kan mij best voorstellen dat een vent van veertig jaar die in de kracht van zijn leven door een hersenbloeding is getroffen, vol afkeer naar zijn verlamde benen kijkt en zijn lichaam verwenst: 'Was het maar voorbij!' Zonder de Geest van God is de ziekte, de mismaaktheid en de ontluistering van een lichaam nauwelijks te verwerken, is het bijna onmogelijk een ontluisterd lichaam hoog te schatten. U zult het ook wel eens hebben beleefd, dat u op bezoek was bij een christen die ernstig ziek was, die een zwaar gehandicapt lichaam had, en het was of dat zieke lichaam niet tussen u en die ander in lag. Die zieke christen bezat een innerlijke blijdschap en kracht en hoop die ook op dat lichaam afstraalde. En het was of dat gehandicapte lichaam niet meer zo gehandicapt was. Er straalde een zekere luister af van een ontluisterend lichaam. In zo'n ervaring beleef je iets van wat Paulus bedoelt met 'toekomstige verlossing van het lichaam'. Het

lichaam van een ernstig ziek of gehandicapt kind van God is door de Geest zwanger van het toekomstige verheerlijkte lichaam. En dan heeft dat oude zieke lichaam al iets van het toekomstige lichaam. Een christen, een mens die de Geest ontvangen heeft, kan zuchten om zijn zieke lichaam. Maar dat zuchten is een gebed dat de Geest wekt. Een gebed geboren uit hoop, uit de ervaring van de eerste volmaaktheid die de Geest in zijn onvolmaakte leven heeft uitgezaaid.

De Heilige Geest doet een christen zuchten. De Geest als eerste gave van de komende volmaaktheid wekt in je hart een heilige onvrede met alles wat onvolmaakt is, wanneer God u zijn Geest schenkt verdraagt u het niet meer: die nare trek in uw karakter. Die al jaren durende ruzie met uw schoonmoeder. Die gebondenheid aan een bepaalde gewoonte of genotmiddel.

Zonder de Geest kun je gemakkelijk zeggen: Ik ben ook maar een mens! Of: Ik moet er mee leren leven! Of: Ik en anderen moeten me maar nemen zoals ik ben!

Wanneer God u zijn Geest geeft, hebt u de eerste ervaring in het toekomstig leven ontvangen. De Geest doet het u voelen dat u een nieuwe mens bent, bestemd om nog nieuwer te worden. Je kunt jezelf dan niet excuseren met de opmerking 'Ik ben ook maar een mens'. Want u voelt dat u een mens bent bestemd voor Gods heerlijkheid. De Geest doet het nieuwe leven in je kriebelen. En dan kun je van die slepende ruzie niet zeggen: 'Ik moet er mee leren leven'. Want de Geest doet het je voelen dat je een nieuw leven mag leiden.

We vieren straks het avondmaal. Dat doen we ná Pinksteren. En vóór Christus' wederkomst. De Heilige Geest waait straks door deze ruimte als het brood gebroken en gedeeld wordt, als de beker door de rijen gaat. De Heilige Geest doortrekt brood en wijn, doortrekt uw eten en uw drinken, doortrekt het geven aan elkaar van brood en beker. Zo vult de Heilige Geest de gemeenschap die we aan de avondmaaltafel hebben met Christus en met elkaar. En dat doet de Geest als 'eerste gave' van de gemeenschap die Christus met ons zal hebben in Zijn Koninkrijk. Eens zal Christus opnieuw met ons aan tafel zitten. Het Nieuwe Testament noemt dat het Bruiloftsmaal van het Lam. Dan zal de volkomen gemeenschap van Christus met de zijnen gevierd worden aan een maaltijd. De Heilige Geest als 'eerste gave' maakt de avondmaalsviering van straks tot een eerste ervaring van het Bruiloftsmaal van het Lam. Aan het avondmaal proeven we - zoals in de Hebreeënbrief staat - 'de krachten van de toekomstige eeuw'. Dat is het werk van de Geest aan het avondmaal. De Geest verbindt deze tafel met de tafel die Christus in Zijn Rijk zal dekken voor allen die in hem geloven. Wanneer we lofliederen zingen, wanneer brood en beker van hand tot hand gaan, doet de Geest ons daarin al het eerste beleven van de vreugde en van de dank waarin Christus eens geprezen zal worden. Als u er zich voor openstelt, wil de Geest u dan al iets doen beleven van die geweldige lofprijzing die in openbaring beschreven wordt, wanneer het in de gehele schepping klinkt uit de mond van alles wat adem heeft: 'Het Lam dat geslacht is, is Waardig te ontvangen de macht en rijkdom en de wijsheid en de sterkte, en de eer in de heerlijkheid en de lof'.

De Geest is de eerste ervaring van de toekomst met Christus. Met de Geest waait een vleugje toekomst je leven hier en nu binnen. Helemaal aan het eind van de winter kan het weer soms voor één dag iets van het voorjaar hebben. Binnen, in de huiskamer, ruikt het nog naar de gaskachel of de centrale verwarming, en hangt er de sfeer van de winter. Maar buiten ruikt het ineens naar het voorjaar. En dan zet je de ramen wagenwijd open, en dan haal je ook binnen diep adem: Het voorjaar waait je muffe huis binnen. Dat wil zeggen: Mens, ontdek dat het binnen eigenlijk muf is. Maar zodra je de ramen weer dicht doet is het voorbij. Dan is binnen weer helemaal binnen. En zeg je: 'zet de kachel eens wat hoger!' Zo is het ook met de Geest. Met de Geest waait Gods toekomst je leven hier en nu binnen. Maar je kunt de Geest niet in het hier en nu opsluiten. Net zo min als je op die mooie dag het voorjaar in je kamer kunt vangen door de ramen gauw te sluiten. Dat is een karaktertrek van de Geest: Je ervaart de Geest alleen met de ramen van je leven wagenwijd open. Als de adem van Gods voorjaar laat de Geest zich niet opsluiten in de huiskamer van ons hier en nu. Het hoort bij de Geest als eerste gave van de toekomst, dat je Hem niet kunt vangen: Hij laat zich niet vangen in onze woorden, niet in onze ervaringen; Hij laat zich niet vastleggen in bepaalde uitingen. Het is omgekeerd: De Heilige Geest waait door onze woorden heen, en door onze uitingen, en dan krijgen de woorden en uitingen iets van Gods toekomst. Ik heb wel in samenkomsten gezeten met gelovigen die nadrukkelijk zeiden 'dat ze de Geest hadden ontvangen'. En onder het zingen van bepaalde liederen gingen de handen omhoog. En onder het bidden klonk het links en rechts 'Halleluja' en amen'. En ik had het rillerige gevoel alsof in een winterse huiskamer de ramen naar de lente buiten waren gesloten en mensen binnen voorjaartje speelden, ze de Geest wilden vangen in hun opgeheven handen en in hun uitroepen van 'Halleluja' en 'amen'! Ik kan me kerkdiensten herinneren waarin het erg liturgisch toeging. De voorganger bad gebeden waarvan de tekst in een dienstboek stond. En de gemeente vulde de gebeden aan met 'Heer ontferm' en 'Heer erbarm u', wat op een papiertje stond. Als baptist kun je in zo'n dienst eigenlijk niet gezegend worden. Maar tot mijn eigen verbazing beleefde ik die gebedsgemeenschap als een levensecht naderen tot de troon van God. De Geest waaide door de oude woorden en vormen van die liturgie en wekte ze tot leven. De Geest is de Geest van Gods toekomst. En als Geest van de toekomst kun je Hem niet vangen in woorden, in liturgie, in gedachten die bij ons hier en nu horen. Je kunt Hem niet vangen in opgeheven handen en 'Halleluja' roepen. Je kunt Hem niet vangen in een eerbiedwaardige liturgie. Je kunt Hem niet opsluiten in tongentaal. Want ook tongentaal is iets wat bij ons heden past. Paulus schrijft in 1 Korintiërs 13 dat in Gods toekomst de tongen zullen verstommen. Je hebt de Geest nooit. Je kunt de Geest nooit bij je steken, zoals je zelfs de bijbel in je binnenzak kunt steken, als Geest van de toekomst past Hij in geen van onze binnenzakken. Dat geeft best een gevoel van machteloosheid. En van verlegenheid. Vóór je het weet voel je je, als je in de schrift over de Geest leert, voortdurend te kort schieten. De Geest is altijd groter en machtiger dan je zelf hier en nu ervaart. Dat hoort bij de ervaring van de geest als Geest van de toekomst. Daar behoef je niet op te reageren met een schuldgevoel. Daarop mag je reageren door de ramen van je

leven open te zetten voor God. En dan waait de Geest door je hart, door je gevoelens, door je gedachten, door je lichaam. En Hij geeft aan alles iets van de toekomst. En dan ga je niet tevreden in een stoel zitten met de opmerking: 'Ik heb de Geest', maar het nieuwe dat je ervaart doet je verlangen naar het nog nieuwere dat de Geest zal bewerken. De Geest bezit je niet anders dan in een voortdurend gebed om de doorgaande werking van de Geest.

Amen.